

TALEN

7. april 2022
2022 - 3174
hdz

Samråd i Erhvervsudvalget den 21. april 2022 – Spørgsmål Æ, Ø og Å stillet efter ønske fra Hans Christian Schmidt (V)

Besvarelse af spørgsmål Æ:

Ministeren bedes redegøre for situationen for dansk erhvervsliv med de stigende energipriser, og hvad regeringen vil gøre for at hjælpe de mange danske virksomheder, som bliver presset af stigende energipriser og deraf følgende højere udgifter til bl.a. råvarer, energi og transport, herunder specifikt i forhold til erhvervsliv som købmandserhvervet og lignende i landdistrikter og yderområder?

Samrådsspørgsmål Ø:

Vil ministeren redegøre for konkurrenceevnesituationen for danske virksomheder med høj energiintensitet, og hvad regeringen agter at gøre for at hjælpe disse virksomheder, så ikke de taber konkurrenceevne i forhold til konkurrerende virksomheder på det internationale marked?

Samrådsspørgsmål Å:

Vil ministeren redegøre for, hvilken effekt stigende energipriser, inflation og renteudgifter forventes at få på forbrugernes købeevne, og hvilken afledt betydning en forringet forbruger købeevne vil få for erhvervslivet, herunder specifikt for erhvervsliv som bl.a. købmandserhvervet og lignende i landdistrikter og yderområder, samt hvilke initiativer regeringen agter at tage for at afbøde sådanne negative samfundsmæssige virkninger?

[Intro]

- Tusind tak. Og med det samme kan jeg konstatere at vi er et aktivt udvalg, for nu er vi først kommet igennem alfabetet på samrådsspørgsmål, så nu tager vi en runde med 2 bogstaver. Og det er rigtigt fint, for det her er et super relevant emne – det er ikke et nemt emne at besvare, det er

faktisk en rigtig svær situation, men jeg skal prøve at gøre det efter bedste beskab, og håber også at jeg kan holde mig nogenlunde inden for tidsrammen. Det er dog nogle meget store spørgsmål inden for Æ, Ø og Å. De handler alle sammen om høje energipriser og konsekvenser for danske virksomheder, og derfor vil jeg også prøvet at besvare dem samlet.

[Indledning – den økonomiske situation og DKMII]

- Først lidt om bagtæppet for den nuværende situation. Og det er rigtigt, at spørgsmålet er stillet for noget tid siden.
- To dage efter, at de her spørgsmål blev stillet, ændrede verden sig totalt, fordi at Rusland invaderede Ukraine. Der er igen krig i Europa.
- Det er en situationen, der er dybt alvorlig. Og det er også en situation, der kommer med en pris. Også for Danmark.
- Og for knap en måned siden præsenterede finansministeren tre scenarier for, hvad krigen i Ukraine betyder for dansk økonomi.
- Og det er selvfølgelig meget usikkert at spå om fremtiden i den situation vi er i lige nu. Men retningen er der desværre ikke tvivl om. Væksten vil gå ned. Priserne vil gå

op. Og det vil både virksomhederne og vi som familier mærke konsekvenserne af.

- Vores svar på den nuværende krise er, at vi skal gøre os uafhængige af russisk gas hurtigst muligt og øge farten i den grønne omstilling.
- Fordi det rigtige svar er en stabil, grøn energiforsyning med priser, der er til at betale – både sikkerhedspolitisk, klimapolitisk og selvfølgelig også helt økonomisk for danske virksomheder og familier.
- Derfor præsenterede statsministeren i tirsdags *Danmark kan mere II*. Udspillet – det er et udspil, hvor vi går forrest og arbejder for en omfattende grøn omstilling af resten af Europa.
- Med mere grøn varme, med mere grøn gas og mere grøn strøm. Med grøn omstilling af industrien og grønne eksporteventyr for danske virksomheder. For grønne danske løsninger – det er de løsninger, der skal være med til at omstille Europa.
- Vi har i Danmark enormt stærke forudsætninger. Vi har nogle af verdens bedste vindressourcer. Vi har et forspring på viden og teknologi. Danske virksomheder er blandt de bedste i verden til at udvikle grønne løsninger, som kan hjælpe resten af Europa.

- Det handler for regeringen om at bringe de unikke grønne danske styrker i spil som et modsvar på den alvorligste sikkerhedspolitiske krise siden den kolde krig.

[Ukraine-krisen er noget andet end corona]

- Jeg vil også gerne slå fast, at den her krise – krigen, og de afledte konsekvenser - er noget andet end coronakrisen.
- For en række virksomheder har markedet, værdikæderne og produktionen ændret sig markant siden den 24. februar i år. Det er strukturelle, det er grundlæggende ændringer.
- Under corona var situationen en anden. Dengang var der brug for midlertidigt at sætte økonomien på pause, så virksomheder og arbejdspladser kunne starte op igen – præcis som før – når smitten faldt.
- Og derfor var der mange hjælpepakker, og det var de rigtige instrumenter til at holde hånden under danske virksomheder og arbejdspladser i en midlertidig periode.
- Denne krise har en anden og en mere strukturel karakter. Der er ligesom et før og et efter den 24. februar. Og virksomhederne er nødt til at omstille sig til den nye virkelighed.

- Og derfor er udgangspunktet også at vi ikke kommer til at se de samme hjælpepakker som under corona. Fordi - fordi de var designet til – øh – fordi de var designet til at bevare status quo, ikke til forandring.

Beklager – det kan måske ikke lige høres som tilhører, men der var lige en fodboldkamp til afspilning i lokalet. Ja hvad står der i kampen, det ved vi ikke rigtigt. Det vil åbenbare sig senere.

Øh, nej. Det er bare for at sige at fordi coronakrisen og Ukrainekrigen er noget væsens forskelligt, så kommer vi heller ikke som udgangspunkt til at se de samme hjælpepakker som vi gjorde under coronakrisen, netop fordi de var designet til at vi kunne bevare status quo når smitten faldt igen, og ikke til den her blivende strukturelle forandring.

- I forhold til sanktioner, der ser vi selvfølgelig nøje på, hvordan vi kan hjælpe danske virksomheder med at omstille sig til den nye virkelighed de er i, fordi der jo også er sanktioner nu under Ukraine krisen ift. hvem man kan handle med og hvordan.
- Og derfor har myndighederne styrket deres vejledningsindsats. Både i forhold til, hvordan virksomhederne skal

forholde sig til sanktioneerne mod Rusland. Og også i forhold til omstilling af eksport til andre markeder end fx det russiske, hvis man nu har været aktiv der. Det er noget, skulle jeg hilse og sige, som danske virksomheder allerede er gode til.

[Status på priserne]

- Jeg vil også lige give en status på den seneste udvikling i priserne på energi.
- Priserne på el og gas var jo allerede høje inden Putins invasion af Ukraine. Det var på grund af sammenfald af en lang række faktorer. Det var blandt andet en lav vandbeholdning i de norske vandreservoirer, en mere vindstille periode end normalt og en stigende efterspørgsel efter gas i industrien og transportsektoren efter at vi trådte ud af COVID-19.
- Krigen i Ukraine den forstærkede så den udvikling. Priserne på naturgas og særligt el er så siden faldet noget tilbage igen siden de helt ekstraordinært høje energipriser ved krigens udbrud.
- I umiddelbar forlængelse af Putins invasion af Ukraine der kom markedsprisen på el næsten op og ramme 3.000 kr. pr. Megawatt-time, men er så i løbet af 2. kvartal her i

2022 faldet til under 1.500 kr. pr. Megawatt-time, svarende omtrent til det samme niveau som var for 4. kvartal sidste år. For naturgas der var markedsprisen helt oppe og ramme næsten 1.800 kr. pr. Megawatt-time, mens den nu er faldet noget tilbage til et niveau omkring 675 kr. pr. **Kilowatt-time - Megawatt-time**. Det er dog stadigvæk noget højere i forhold til for eksempel niveauet i 2021.

- Men vi befinder os i en meget usikker situation, og derfor kan de her priser hurtigt ændre sig igen, så det er et øjebliksbillede jeg har kunnet give her.
- Prisstigningerne, dem ser vi så også andre steder. Afledt heraf selvfølgelig da varerne i indkøbskurven er blevet dyrere. Det koster mere når man skal tanke sin bil.
- I marts steg forbrugerpriserne med 5,4 pct. i forhold til samme måned sidste år. Det er den største stigning i forbrugerpriserne i meget lang tid.
- Det er meget. Og det betyder også at vi må forberede os på, at vi kommer til at se flere tal i den her størrelse.

[Betydning for virksomhederne]

- Derfor er mange virksomheder forståeligt nok bekymrede. Og derfor forstår jeg også udmærket godt behovet

for at stille de spørgsmål som Hans Christian Schmidt har stillet i dag.

- Højere priser på energi - de presser omkostningerne. Og mange virksomheder – for dem er der ikke ret mange andre muligheder end at sætte priserne op på deres varer og tjenester.
- Og derfor ser vi så også de høje prisstigninger bredere. Virksomhederne skubber så at sige en del af regningen videre til os der er forbrugere.
- Generelt set må jeg sige, at det ikke er min forventning, at de høje energipriser vil svække danske virksomheders konkurrenceevne.
- Og det skyldes først og fremmest, at de høje energipriser gælder i hele Europa, og ikke kun i Danmark.
- Og læg så dertil at danske virksomheder er mindre energiintensive sammenlignet med end en lang række af deres konkurrenter i andre lande i EU.
- Og derfor er der faktisk ikke min forventning, at danske virksomheder set under ét bliver ramt lige så hårdt som virksomheder i resten af Europa.

- Men der er selvfølgelig enkelte virksomheder i Danmark der er høj-energiintensive. Det er virksomheder, hvor produktionen kræver høje temperaturer.
- De bliver påvirket mere af høje energipriser. Og vi kan ikke udelukke, at deres konkurrenceevne kan blive påvirket. Blandt andet i forhold til virksomheder i områder uden for Europa, som ikke har oplevet samme prisstigninger.
- Derfor er mit budskab også at vi fra Regeringens side følger det her område meget tæt.

[Regeringens tiltag over for forbrugerne]

- I modsætning til virksomhederne, så har vi forbrugere ikke samme mulighed for at skubbe regningen for de højere priser videre.
- Heldigvis har langt de fleste et solidt udgangspunkt. Der er flere der er i beskæftigelse end nogensinde før. Rigtig mange har også friværdis i deres bolig og opsparing på bankkontoen. De er med andre ord godt rustet til en periode med højere prisstigninger.
- Men for nogle er konsekvenserne mere mærkbare. Pensionen eller dagpengene rækker ikke lige så langt. Købekraften den er blevet forringet.

- Så vores fokus fra Regeringens side har derfor været på at give en økonomisk håndsrækning til de virksomheder [familier], der er hårdt ramt på pengepungen.
- Varmechecken er et godt eksempel. Lige før påske forhøjede vi den fra 3.750 kr. til 6.000 kr., og indkomstgrundlaget blev udvidet for at omfatte flere modtagere.

- ***Host* Undskyld.**

- Det understøtter familiernes købekraft. Og det er ikke mindst selvfølgelig i vores landdistrikter og yderområder, som der også bliver spurgt ind til.
- Varmechecken vil derfor også indirekte være en hjælp til den lokale købmand og til andre erhverv.
- Men det skal også være lettere og billigere at skifte fra olie og naturgas til en grøn varmekilde.
- Derfor vil vi i regeringen blandt andet etablere et investeringsvindue, der gør det billigt at optage lån til at udskifte oliefyret eller gasfyret.

- Og vi vil gerne have endnu flere husholdninger over på grøn fjernvarme de steder, hvor fjernvarmen er den bedste løsning.

[Regeringens tiltag over for virksomhederne]

- Fra virksomhederne generelt må jeg sige, der hører jeg gang på gang en efterspørgsel på forudsigelighed.
- Når man som virksomhed skal træffe beslutninger, og de er langsigtede, er det ærgerligt når usikkerheden om fremtiden er stor. Ikke mindst i forhold til den energi, som virksomhederne skal bruge.
- Og derfor har vi i går præsenteret regeringens udspil til en grøn skattereform, som skal bidrage til, at virksomhederne bruger færre fossile brændsler.
- Samtidig giver den klarhed om rammerne for industriens energiforbrug i de kommende år.
- Vi fortsætter også den tætte dialog som vi har med erhvervslivet. Og vi følger arbejdet i EU meget tæt. Fordi det her er en krise, vi må stå sammen om på tværs af Europa.

[Afrunding]

- Så for at runde af, så vil jeg sige at vi alle sammen skal

omstille os til den nye virkelighed. Både hver enkelt dansker og hver enkelt virksomhed.

- Vi kommer ikke udenom, at krigen i Ukraine vil påvirke vores økonomi negativt. Men det er meget usikkert at gisne om størrelsesordenen på det.
- Regeringens svar er, at vi skal være uafhængige af russisk gas og øge farten på den grønne omstilling. Det er derfor vi har præsenteret *Danmark kan mere II* med fem spor mod et grønnere og sikrere Danmark. Heriblandt et udspil til en grøn skatterreform.
- Samtidig har vi prioriteret at give de mest udsatte husholdninger en varmecheck. Ligesom vi har fokus på at få flere i befolkningen over på grønne varmekilder.
- Og vi fortsætter med at følge udviklingen tæt. Overalt i Danmark og i Europa. Så vi kan sætte ind med den rigtige hjælp, der hvor den gør bedst gavn.
- Danske virksomheder og deres medarbejdere har vist en helt unik opbakning til Ukraine fra dag et. Det skal vi fortsætte med. Fordi det er nu, vi skal vise, at vi står sammen i Europa.
- Tak.